

Kisadózók adója lehet egyedül életképes a beterjesztett javaslatok közül. Kiválthatja az Evát, az Ekhot és a fekete foglalkoztatású munkaviszonyt.

A Parlament elé T/7954 számon beterjesztésre került a „Kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról” szóló törvényjavaslat. Évek óta folyik a vita az Eva esetleges kiváltásáról, megszüntetéséről. A kormány először az eva mértékének emelésével próbálkozott 2011-ben. Most megpróbál alternatívákat nyújtani az Eva helyett. A kisadózó vállalkozások tételes adója az Eva alá tartozó legfeljebb évi 6 milliós bevételű vállalkozásoknak nyújt megoldást. A kisvállalatok adója megpróbálja emelni az eva 30 milliós bevételi határát 500 millióig. Megítélésem szerint a kisadózók adója jó megoldás lehet az eva kiváltására és a fekete foglalkoztatás visszaszorítására, míg a kisvállalatok adója életképtelen, halva született megoldás. Az új adók mellett már mindenestre az evának nincs létjogosultsága. Kisadózóként való „foglalkoztatás” munkaviszony helyett adózási kikaput jelenthet, de egyben visszaszoríthatja a zsebből fizetést.

Az ősszel tárgyalandó törvényjavaslatban két új adó bevezetése szerepel. A kisadózó vállalkozások tételes adóját választhatják a legfeljebb évi 6 milliós bevétellel rendelkező egyéni vállalkozók, az egyéni cég, a kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság vagy közkereseti társaság. Havonta 50 ezer forint tételes adót kellene fizetniük a főállású vállalkozóknak függetlenül a bevételtől, ami éves szinten 600 ezer forint adót jelent. A kedvező adózás a személyes közreműködésre kötelezett tagra vonatkozik, tehát az egyéni vállalkozó alkalmazottjára nem. Az alkalmazott után fizetni kell a munkáltatói terheket és vonni kell tőle a járulékokat és személyi jövedelemadót. Ha több személyes közreműködő tag van, például Bt bel- és kültagja, akkor ez esetben 2 x 50 ezer forint tételes adót kell fizetni havonta. A tételes adót meghaladóan csak iparűzési adót kellene fizetni. Bár felvetődött, hogy az iparűzési adó miatt nem elég bevételi nyilvántartást vezetni, ez a vélemény nem megalapozott, mert az Evás is fizet iparűzési adót a bevételi nyilvántartás mellett. Ha a kisadózó az evához hasonló feltételekkel fizet iparűzési adót, akkor csak bevételi nyilvántartást kell vezetnie. A tételes adó ellenére a főállású adózó biztosított lesz, tehát jogosult lesz tb és egészségügyi ellátásokra. Az ellátások számításának alapja nem túl magas, havi 81 300 forint. A másodállású (van 36 órát meghaladó munkaviszonya) kisadózó viszont már nem lesz biztosított kisadózó tevékenységére tekintettel, de cserében csak havi 25 ezer forint tételes adót kellene fizetnie. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy sem az evás, sem a kisadózó nem veheti igénybe a családi kedvezményt, míg egyéni vállalkozóként igénybe vehetné, mert a vállalkozói kivét az összevont adóalap része.

Kik lehetnek a kisadózó vállalkozások által fizetendő tételes adó nyertesei?

Megítélésem szerint ez az adózási forma lehetőséget ad arra, hogy a munkáltatók ne munkaviszonyban, hanem kisadózóként foglalkoztassák a munkavállalót. Számoljunk egy kicsit. A foglalkoztató havi 500 ezer forint bruttó bért fizet. Ez munkabéreként a munkáltatói 27 + 1,5 százalékos adóval számolva havi 642 500 forint. Ebből a foglalkoztatott a 18,5 százalékos nyugdíj, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék (92 500 Ft) és a jövedelemből 2013-ban levonandó 16 százalékos (80 000 Ft) szja figyelembe vételével 327 500 forint nettó jövedelemhez jut. Számoljuk ki ugyanezt úgy, hogy nem munkaviszonyban foglalkoztatják a magánszemélyt, hanem az kisadózóként számláz a foglalkoztató felé havi 500 ezer forintot. Mivel az 500 ezer forint nem számolható el a vállalkozás érdekében felmerült költségnek, ezért az után 10 százalékos társasági adót fizet még a foglalkoztató, tehát a foglalkoztatónak 550 ezer forintjába kerül a kisadózó. A kisadózó 1 százalékos iparűzési adóval számolva és az 50 ezer forint tételes adót is figyelembe véve $500 - 50 - 5 = 445$ ezer forint nettó jövedelemhez jut. Ez azt jelenti, hogy a munkáltató $642\,500 - 550\,000 = 92\,500$ forinttal jár jobban havonta. A „munkavállaló” kisadózó havonta $445\,000 - 327\,500 = 117\,500$ forinttal jobban jár. A „munkavállaló” kisadózó számára havi 160 ezer forintos „bérig” éri meg jobban a „kisadózás”, míg másodállású kisadózónak még 73 ezer forintos „havibérenél” is kedvezőbb a kisadózás. Tehát a takarítókat, kubikusokat is célszerű lenne kisadózóként foglalkoztatni és nem az utánuk járó szocho adókedvezményt igénybe venni. A munkáltatók kedvezménye ugyanis kisadózóknál 18,5 százalékos. Jól látható, hogy a kisadózók adója arra ösztönöz, hogy ne munkaviszonyban, hanem kisadózóként foglalkoztassák a munkavállalót. Többek között ennek megakadályozására vezették be az Ekho-t is. Szintén célszerű bejelentkezni kisadózónak azoknak, akik eddig adószám nélkül végeztek adóköteles tevékenységet. Például az internetes aukciós portálon rendszeresen értékesítő magánszemélyek, adótanácsadással, természetgyógyászattal, stb. foglalkozóknak is. Túl azon, hogy számlaképesek lesznek, és csak bevételi nyilvántartást kell vezetniük, megúszhatják az adóhatóság zaklatását.

A kisvállalatok adójára nem érdemes túl sok szót vesztegetni. Hallva született ötletnek tartom. Nagyobb árbevételű cégeknél nehezen megkerülhetőek a számviteli törvényben és a társasági adó törvényben foglalt speciális szabályok. Egy évi néhány tíz vagy százmillió forintos forgalmú cégre nem lehet a kialakított számviteli, adózási rendszer helyett valami mást kitalálni. Ezek a cégek már kaptak adókedvezményt az által, hogy a társasági adó kulcsa 10 százalékosra csökkent. A kormány elvárásai sem reálisak. Azzal indokolják a „nyereség” + bérköltség adóalapot, hogy így érdemes lesz bért emelni vagy új munkaerőt felvenni, mert ezáltal nem változik a 16 százalékos adó alapja. Ez így

van, de a következtetés téves. Például legyen 1 millió forint a „nyereség” és 1 millió forint a bérköltség. A 16 százalékos adó alapja $1 + 1 = 2$ millió. Ha megnöveljük a bérköltséget 200 ezer forinttal, akkor csökken a nyereség ugyanennyivel. Tehát az adó alapja $0,8 + 1,2 = 2$ millió, valóban nem változik és így a fizetendő adó sem. Egy vállalkozás célja a nyereségtermelés. Azért fektet be tőkét valaki egy vállalkozásba, hogy tőkejövedelemhez jusson. Értelmetlen azzal érvelni, hogy érdemes felvenni új munkaadót a nyereség terhére. A munkaadót ugyanis a munkavállaló kapja, a tulajdonos nyereségének terhére. Ugyanígy hamis érv, hogy ez az adózási forma csökkenti a zsebből fizetést. Ha a tulajdonos 1 millióért „vásárol” számlát és ebből zsebből fizeti az alkalmazottat, akkor ezzel nem csak bérköltséget, hanem a munkáltatói terhet is kiváltja. Ha e helyett bérköltséget fizet a kisvállalati adózó, akkor a nyereség 1 millióval nő (a számla összege) és 1 millióval csökken (bérköltség). Tehát a nyereség nem változik, de a bérköltség 1 millióval nő, így az adó alapja 1 millióval több lesz, ami 160 ezer forinttal több adó befizetését jelenti. A munkavállaló sem jár jobban, mert az 1 millió nettó jövedelemmel szemben csak 665,5 ezer forint nettó jövedelemhez jut. Tehát a munkáltató-tulajdonos 160 ezer forinttal több adót fizet, ha nem zsebből fizet, míg a munkavállaló 345 ezer forint adót és járulékot fizet. Ez az adózási mód biztosan nem lesz alkalmas a zsebből fizetés visszaszorítására. Ezt a problémát megoldhatja a tervezett kisadózó adó bevezetése, amely foglalkoztatási mód már előnyösebb lehetne a fekete foglalkoztatással szemben.

Összegezve: ha bevezetésre kerülne 2013-tól a kisadózók adója, akkor ezzel egyidejűleg meg kellene szüntetni az Evát, az Ekhot. Ez a lépés nem fogja segíteni a foglalkoztatás növelését, mert megint visszajön a „régimódi”, nem munkaviszonyban, hanem kisadózóként foglalkoztatják a magánszemélyt, de segítheti a zsebből fizetés visszaszorítását. Innentől kezdve értelmét veszítheti viszont a munkavédelmi program keretében a szociális hozzájárulási adóból adott adókedvezmény. Tehát a beterjesztett törvényjavaslatok közül vissza kellene vonni a T/7955-ös számút, a T/7954-ből pedig törölni kellene a kisvállalkozások adójára vonatkozó részt. Mindez pusztába kiáltott szó marad, ha adózási szakemberek helyett továbbra is a munkáltatói, munkavállalói érdekképviseltek tárgyalnak komoly szakértelmet igénylő adózási kérdésekről. Az érdekképviselői szervezetek első reakciója az örömjongás, végre újra tárgyalhatunk adózási kérdésekről. Kit érdekel az, hogy tovább menetelünk a zsákutcába. Talán a zsákutca végén lévő fal majd megállítja az érdekképviseltek lelkesedését. Jó lenne, ha a politikusok, érdekképviseltek belátnák végre, hogy az adózásról nem elég beszélni, tárgyalni ahhoz szakértelem is kell.

Angyal József okleveles adószakértő